

Державна служба
геології та надр
України

ДКЗ

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут геологічних наук Національної академії наук України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Львівський національний університет імені Івана Франка

2024

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

IX міжнародна науково-практична конференція

НАДРОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ. ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТУВАННЯ

7-11 жовтня 2024, м. Львів, Україна

IX international scientific-practical conference

SUBSOIL USE IN UKRAINE. PROSPECTS FOR INVESTMENT

7-11 october 2024, Lviv, Ukraine

ДІЯЛЬНІСТЬ ДНВП «ГЕОІНФОРМ УКРАЇНИ» В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ НАДРОКОРИСТУВАННЯ

*Бовсунівський П.В., к. політ. н., доцент, p.bovsunivskyi@geomail.kiev.ua,
ДНВП «Геоінформ України», Київ, Україна*

Доповідь присвячена висвітленню діяльності ДНВП «Геоінформ України» в умовах проведення реформи галузі надрокористування. Автор аналізує зміни, що відбулися в законодавстві та інформує про впроваджені підприємством послуги, що стали її наслідком. Надається коротка характеристика деяких з них та результати їх виконання.

Ключові слова: реформа галузі надрокористування, геопросторові дані, вартість активу, послуги, Геоінформ України.

ACTIVITIES OF SRDE GEOINFORM OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF SUBSURFACE MANAGEMENT REFORM

*Bovsunivskyi P., Cand. Sci. (Pol.), Assoc. prof., p.bovsunivskyi@geomail.kiev.ua,
SRDE Geoinform of Ukraine, Kyiv, Ukraine*

The speech describes activities of SRDE Geoinform of Ukraine in the conditions of subsurface management reform. The author analyzes legislation amendments and informs about the services introduced by the Enterprise as their consequence. A brief description of some of them and the results of their implementation is provided.

Keywords: subsurface management reform, geospatial data, asset value, services, Geoinform of Ukraine.

Реформування галузі надрокористування шляхом зміни профільного законодавства з метою його дерегуляції та осучаснення значною мірою вплинуло на діяльність державно-науково виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» (ДНВП «Геоінформ України»), що входить до складу Державної геологічної служби України та знаходиться в сфері управління Держгеонадр. Цифровізація адміністративних послуг, підвищення відкритості та прозорості сфери надрокористування, запровадження в галузі World Geodetic System 1984 (WGS-84), встановлення вимог до опрацювання геопросторових даних родовищ, проявів та контурів спеціальних дозволів, відміна гірничого відводу, лібералізація обігу спецдозволів, запровадження «малого надрокористування» [1] та багато інших змін суттєво вплинули на діяльність надрокористувачів та створили попит на низку послуг незатребуваних раніше.

Серед головних новацій реформи стало офіційне запровадження світової геодезичної системи координат WGS-84, яка врегулювала питання законодавчого визначення системи, яка використовується в надрокористуванні. Система координат 42 року (СК-42), що використовувалася раніше не є офіційно встановленою до використання в Україні. Застосування сучасної системи координат дозволило активніше впроваджувати геоінформаційні технології, що значно підвищило вимоги до точності геопросторових даних родовищ та спецдозволів. Для встановлення геопросторових даних родовищ, що розвідувалися в попередні роки Підприємством була запроваджена послуга «Визначення координат кутових точок актуального плану підрахунку запасів або технологічного контуру розробки (по бровці розкриву) в системі WGS-84» [2]. Визначення геопросторових даних відбувається за графічними матеріалами звітів, що знаходяться на постійному державному зберіганні. Практична робота показала, що не завжди графічні матеріали підрахунку запасів, що знаходяться зберіганні дозволяють чітко встановити межі родовища. Причиною цього є недостатня точність прив'язки об'єкта в матеріалах звіту або зміна ситуації на місці, що обумовлено часом, що пройшов з моменту складання звітних матеріалів. З метою врегулювання таких ситуацій, у тісній співпраці з Державною комісією України по запасах корисних копалин (ДКЗ), було розроблено та запропоновано послугу «Підготовка матеріалів на розгляд ДКЗ з метою уточнення геопросторових даних розвіданих родовищ та технологічного контуру відпрацювання запасів у системі WGS-84 (без проведення повторної експертизи матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ корисних копалин)» [2]. За результатами отримання згаданої послуги надрокористувач може подати до ДКЗ матеріали з

метою затвердження уточнених геопросторових даних родовища. Даний механізм є актуальним і для надрокористувачів, що потребують визначення технологічного контуру в умовах скасування гірничого відводу, для забезпечення раціонального використання надр та відпрацювання всіх затверджених запасів в межах ліцензійної ділянки.

Лібералізація обігу спеціальних дозволів на користування надрами створило ринок їх продажу. Це в свою чергу підвищило попит на низку послуг, що стосуються купівлі-продажу активу. Реагуючи на потреби замовників ДНВП «Геоінформ України» розробило послугу щодо визначення вартості спеціального дозволу на користування надрами на дату відчуження шляхом укладення договору купівлі-продажу частини прав, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами, внесення частини таких прав, як вкладу до статутного капіталу або у спільну діяльність згідно статті 16¹ Кодексу України про надра чи розміру платежів при отриманні спецдозволу на підставі с. 16² Кодексу України про надра або початкової ціни продажу спецдозволу на аукціоні [3]. В межах цієї роботи проводиться розрахунок вартості спецдозволу на користування надрами відповідно до вимог Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15.10.2004 р. № 1374 [4]. В результаті надання послуги замовник отримує незалежну оцінку вартості спеціального дозволу на момент розрахунку, що може бути підставою для визначення ціни зазначеної в угоді купівлі-продажу спецдозволу або обґрунтування частки в статутному капіталі у разі внесення такого дозволу як частки або інформацію про розмір платежів при отриманні спецдозволу.

Також у нагоді можете стати «Послуга з проведення геологічного «due diligence» об'єкта інвестування у разі продажу, злиття (поглинання), початку співпраці з суб'єктом господарювання, що є власником спеціального дозволу». Під час її надання здійснюється перевірка обсягу поточних залишкових запасів (ресурсів) родовища відповідно до їх категорії / кодів класу, відомості про списання, прирости та перерозподіл запасів родовища, проводиться аналіз видів задекларованої товарної продукції, що встановлено кондиціями на конкретну мінеральну сировину родовища (ділянки надр), перевірка відповідності геопросторових даних контуру підрахунку запасів, технологічного контуру кар'єру координатам зазначеним у спецдозволі та реальному місцю проведення робіт, перевірка відповідності місця проведення планованої діяльності зазначеної в у висновку з оцінки впливу на довкілля (ОВД) контуру спецдозволу. Створюється ситуаційний план диспозиції спеціальних дозволів, незаліцензованих об'єктів надрокористування, заяв на отримання спецдозволів, зареєстрованих форм 3-ГР по відношенню до об'єкта перевірки. Здійснюється перевірка стану дії спецдозволу (поточний стан, історія зупинок дії дозволу та їх причини), надається інформація про стан виконання програми робіт передбаченої угодою про умови користування надрами та інформація щодо внесення змін до програми робіт, інформація про стан виконання робіт та досліджень з геологічного вивчення надр (РДГВН) передбачених формою 3-ГР. Проводиться перевірка права власності на геологічну інформацію та гірничі виробки (нафтові та газові свердловини, артезіанські свердловини), готується інформації про земельні ділянки в межах спеціального дозволу, здійснюються контролю щодо наявності об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ), Смарагдової мережі, водоохоронних зон, тощо в межах ліцензійної ділянки. Проводиться оцінка вартості активу згідно Методики визначення початкової ціни продажу аукціоні спецдозволу на користування надрами.

За результатом проведення контролів інвестор отримує об'єктивне уявлення про об'єкт інвестування його перспективність, що включає в себе геологічну оцінку та інформацію про можливі ризики пов'язані з виконанням чи не виконанням умов надрокористування. Дана послуга стане в нагоді потенційним інвесторам перед початком купівлі бізнесу, здійсненням операції злиття (приєднання), підписанням контракту або співпраці з надрокористувачем. Також продавець активу може замовити послугу для підтвердження доброчесності та якості активу.

Вже тривалий час користуються попитом послуги з перевірки запропонованого замовником об'єкта надрокористування щодо можливості отримання спеціального дозволу на користування надрами без або з проведенням аукціону та складання інформаційної довідки щодо підготовленості об'єкту до виставлення на аукціон. За результатами перевірки замовнику надається інформація про можливість або неможливість отримання спеціального дозволу на користування надрами на об'єкт, який він розглядає, зокрема дані про наявність /відсутність спецдозволу на ділянці надр, стан вивченості ділянки (наявність/відсутність затверджених запасів корисних копалин), інформацію щодо можливих природоохоронних обмежень для отримання спецдозволу [2].

У разі позитивного результату перевірки замовник може отримати підготовлений пакет документів, що значно спростить і прискорить подання заяви до Держгеонадр через електронний кабінет надрокористувача. У разі виявлення під час складання довідки будь-яких невідповідностей характеристик заявленого об'єкту, заявнику буде запропоновано внести зміни для приведення у відповідність законодавству, що мінімізує ризик відмови у розгляді.

Також, з метою розширення спектру послуг, що надаються потенційним інвесторам ДНВП «Геоінформ України» розробило та впровадило «Послугу з проведення передпроектного моніторингу ділянки надр, що пропонується для отримання спеціального дозволу на користування надрами через електронний аукціон».

Перелік контролів, що проводяться під час надання послуги включає: перевірка відповідності якості корисної копалини об'єкта надрокористування визначеної в протоколі затвердження запасів сучасним технологічним вимогам, наявність на території спеціального дозволу на користування надрами охоронних зон об'єктів природно-заповідного фонду визначених в ст. 39, 40 Закону України «Про природно-заповідний фонд України». Надається інформація про наявність земельних ділянок, зареєстрованих у Держземкадастрі із зазначенням форми їх власності та призначення відповідно до оновлюваних даних Держземкадастру, наявність прибережних захисних смуг по берегах річок та навколо водойм в межах ділянки надр відповідно до ст. 88 Водного кодексу України, наявності поруч джерел техногенного забруднення, в сумі з якими техногенне навантаження об'єкту надрокористування перевищить допустимі норми, наявність зон санітарної охорони водних об'єктів у районах забору води для централізованого водопостачання населення, лікувальних та оздоровчих потреб відповідно до Постанови КМУ від 18.12.1998 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів», наявність санітарно-захисних зон, встановлених для населених пунктів відповідно до Додатку № 4 до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 р. № 173 (розділ Підприємства по видобуванню руд та нерудних копалин). Здійснюється перевірка наявності охоронних зон електричних мереж, встановлених відповідно до ст. 24 Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів», наявності охоронних зон магістральних трубопроводів, трубопроводів середнього та низького тиску, встановлених відповідно до ст. 11 Закону України «Про трубопровідний транспорт», наявності зон охорони об'єктів культурної спадщини, встановлених відповідно до ч. 2 ст. 54 Земельного кодексу України, ст. 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини», наявності зон охорони вздовж авто і залізничних шляхів та інших об'єктів транспорту, встановлених відповідно до ст. 73 Земельного кодексу України, ст. 11, 23 Закону України «Про транспорт», ст. 6 Закону України «Про залізничний транспорт». Перевіряється наявність зон охорони ліній та інших об'єктів зв'язку, встановлених відповідно до ст. 75 Земельного кодексу України, ст. 25 Закону України «Про електронні комунікації», постанова КМУ від 29.01.1996 № 135 «Про затвердження Правил охорони ліній електрозв'язку», наявність зон охорони об'єктів гідрометеорологічної діяльності, встановлених відповідно до ст. 13 Закону України «Про гідрометеорологічну діяльність», постанови КМУ від 11.12.1999 № 2262 «Про затвердження Порядку встановлення охоронних зон навколо об'єктів, призначених для гідрометеорологічних

спостережень та інших видів гідрометеорологічної діяльності та режиму їх використання», наявність зон охорони геодезичних пунктів, встановлених відповідно до ст. 22 Закону України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність», постанови КМУ від 08.11.2017 № 836 «Про затвердження Порядку охорони геодезичних пунктів»; наявність на території спеціального дозволу на користування надрами видів рослинного і тваринного світу, які підлягають особливій охороні та занесені до Червоної книги України, що вимагає дій, передбачених ст. 10 Закону України «Про Червону книгу України» [2].

За результатом надання послуги замовник отримає інформацію про чинники, які можуть суттєво обмежити або унеможливити користування надрами в межах спеціального дозволу, який пропонується для отримання через аукціон. Послуга виконується шляхом аналізу наявних в ДНВП «Геоінформ України» та доступних у відкритих джерелах даних щодо присутності на території майбутнього спеціального дозволу чинників, які обмежують або унеможливають надрокористування. За домовленістю для отримання інформації у місцевих органах влади, установах і підприємствах, а також для визначення ситуації на місці в район розташування спеціального дозволу можуть відряджатися спеціалісти Підприємства.

Таким чином, ДНВП «Геоінформ України» суттєво розширив перелік послуг, що затребувані надрокористувачами після удосконалення законодавства у сфері користування надрами, здійснює їх постійне оновлення та працює над підвищенням якості наданих послуг.

Список використаних джерел:

1. Закон України № 2805-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2805-20#Text>
2. Перелік платних послуг ДНВП «Геоінформ України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://geoinf.kiev.ua/wp/index.html>
3. Кодекс України про надра [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Методика визначення початкової ціни продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на право користування надрами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1374-2004-%D0%BF#Text>